

Junta de Govern

La Junta de Govern que va tenir lloc el dia 22 de gener passat va aprovar la creació de l'Institut de les Ciències i les Tecnologies Ambientals, així com l'acceptació de la cessió, a títol gratuït, d'accions de la societat Portal Universia, SA.

Es va aprovar també la creació de nous mestratges d'especialització professional, diplomatures de post-grau, mestratges d'iniciació a la recerca i diplomatures d'estudis superiors especialitzats, així com la participació de la UAB en l'Associació Barcelona Aeronàutica i de l'Espai. Aquesta associació té com a finalitat la promoció de la Regió Metropolitana de Barcelona com un entorn favorable per a les activitats relacionades amb la indústria aeronàutica i aeroespacial.

Es va aprovar la proposta de canvi de nom de l'àrea de coneixement de Didàctica i Organització Escolar pel de Didàctica i Organització Educativa.

El vicerector d'Economia i d'Administració, Antoni Tulla, i la delegada del rector per al Contracte-Programa, Imma Vilardell, van presentar un informe sobre els acords interns del contracte-programa entre la Generalitat i la Universitat Autònoma de Barcelona, que abasten 51 titulacions i 48 departaments. Es va informar que ja s'ha iniciat el procés d'avaluació del primer període dels acords, que fa referència al curs 1999/2000. El vicerector adjunt al rector, Lluís Ferrer, va informar sobre el projecte Biocampus, un projecte de remodelació i potenciació de l'àrea de la biomedicina i la biotecnologia. Es tracta, al cap i a la fi, de definir un complex que aglutinarà instituts, serveis científicotècnics i iniciatives universitat-empresa, tot això construït a partir de la capacitat investigadora i de la massa crítica que ja existeix en el si de la UAB.

Nous estudis a la Universitat Autònoma de Barcelona

El Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) va presentar, el 14 de febrer, a la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya, la proposta de Programació Universitària a Catalunya 2000-2004. La proposta ha estat elaborada per la Direcció General d'Universitats i hi han participat les universitats. Pel que fa a la UAB, a partir del curs vinent es podran cursar les titulacions següents:

Titulació	Centre que impartirà els estudis
Ciències Experimentals i Tecnologies	
Enginyeria de Materials (2n cicle)	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria
Enginyeria en Telecomunicació (2n cicle)	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria
Enginyeria Tècnica de Telecomunicació.	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria
Especialitat en Sistemes Electrònics	
Ciències Socials	
Ciències del Treball (Llicenciatura de 2n cicle)	Facultat de Dret
Estudis Internacionals i Interculturals (Graduat Superior de 2n cicle)	Centre per determinar

D'altra banda, cal destacar els canvis que s'estan produint en algunes titulacions que imparteix la UAB, alguns dels quals són:

Possibilitat d'obtenir dues titulacions

- ADE + Dret, Facultats de Ciències Econòmiques i Empresarials i Facultat de Dret, 6 anys
- Matemàtiques + Estadística, Facultat de Ciències, 5 anys

Grup virtual

- Geografia, Facultat de Filosofia i Lletres

Nova eina per a la planificació de les tutories universitàries

En el marc del Programa de Suport a la Innovació de la Docència Universitària (PSIDU), l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) i l'Oficina de Programació i Qualitat de la Docència (OPQD), amb el suport del Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica i de Qualitat Universitària, han començat a recollir experiències i documentació per endegar un nou projecte: la compilació de recursos per a la programació de les tutories universitàries. Aquest document, que sorgirà de les experiències recollides al campus i de la supervisió metodològica de tècnics de l'ICE, pretén servir de base per a tots aquells centres que vulguin millorar el seu pla de tutories, així com també esdevenir una guia per a professors que, individualment, vulguin donar una nova orientació a aquesta pràctica docent.

La millora de la qualitat de l'ensenyament superior ha esdevingut gradualment un objectiu bàsic de les universitats. Per aquest motiu, espontàniament, la majoria de centres de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) ha posat en marxa alguna experiència innovadora relacionada amb les tutories.

Noves experiències

Aquest és el cas, per exemple, de l'estil anglosaxó que la Facultat de Veterinària ha conferit tradicionalment a les seves tutories. Segons explica el vice-degà de Docència, Marcel Jiménez, el seu sistema està basat en l'assignació d'un tutor institucional, que fa un seguiment personalitzat de l'estudiant durant tota la llicenciatura. «El tutor esdevé, així, una interfície entre l'administració i l'alumne, i l'orienta acadèmicament -tria d'assignatures, elaboració d'un itinerari- i en qüestions més administratives, com la gestió de les pràctiques externes, entre d'altres», aclareix Jiménez. Aquesta facultat s'està plantejant, a més a més, iniciatives futures com elaborar un pla de tutories per a casos especials (alumnes de primer curs, estudiants que han dilatat llargament els seus estudis...).

Altres centres, com la Facultat de Filosofia i Lletres o la de Dret, també han provat experiències diverses. La llicenciatura de Geografia, dintre d'un projecte global de millora de les seves tutories, està revisant l'experiència del curs 1998-1999 pel que fa a aquest tema. Aquell curs acadèmic es va oferir als alumnes unes sessions col·lectives (en grups de vuit o deu estudiants) seguides d'unes altres d'individuals, on un tutor posava en coneixement dels estudiants tots els recursos de la Facultat i el campus per al seguiment dels seus estudis. De la revisió d'aquesta acció, n'han sorgit noves propostes futures, com, per exemple, la connexió tutorial d'estudiants de primer amb alumnes de cursos superiors, llicenciats o professionals; augmentar les vies de representativitat i participació dels alumnes a la Facultat; i, fins i tot, incentivar la participació en les tutories reconeixent-les acadèmicament amb crèdits. Aquesta darrera iniciativa és una experiència que la Facultat de Dret, per exemple, ja ha aplicat. La professora Carme Cueto imparteix una assignatura de caràcter tutorial que introdueix els alumnes de primer curs (i els de segon que ho vulguin) en el món universitari i els assessora acadèmicament.

Planificació de les tutories

L'Institut de Ciències de l'Educació i l'Oficina de Programació i de Qualitat de la Docència volen ara recollir aquestes experiències i sistematitzar-les amb l'ajut metodològic d'experts en la matèria, a fi de crear una nova eina que assessori centres i professors en la planificació de les seves tutories.

Aquest projecte queda emmarcat en l'esperit general del PSIDU, un programa creat el 1990 amb el triple objectiu de donar suport a les iniciatives innovadores, difondre informació sobre programes i experiències, i impulsar la reflexió dels professors sobre la pròpia pràctica.

Sumari

Conveni de col·laboració amb la Fundació Museu d'Història de la Medicina de Catalunya	3
Avaluació de la investigació en ciències socials	4
Miquel Roca defensa la formació permanent	5
Curs d'escacs a la UAB	5
Obtenen el primer esborrany del mapa dels cromosomes de la mosca <i>Drosophila buzzatii</i>	6
Investigadors de la UAB descobreixen una possible via per al tractament de les encefalopaties espongiformes	7
Nous mètodes per salar i conservar millor els aliments	8
Traces, base de dades sobre llengua i literatura catalanes	9
El 23-F, vint anys després	10
La literatura portuguesa, al campus	10
Jornada tècnica sobre l'epidemiologia dels accidents de trànsit	11
Samuel Ruiz, exbisbe de Chiapas, a l'Autònoma	12

Universitat
Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA
Publicació de la Universitat
Autònoma de Barcelona
febrer 2001 · Núm. 144

Les opinions expressades
pels entrevistats reflecteixen
únicament les seves idees.

Està prohibida la reproducció
total o parcial dels continguts
d'aquesta revista sense
l'autorització escrita de l'editor.

Universitat
Autònoma de Barcelona
Àrea d'Afers
Institucionals
Gabinet de Premsa.
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46

L'AUTÒNOMA es pot
obtenir i imprimir
en format Acrobat
via Internet a través
del web de la UAB
a l'adreça

<http://www.uab.es/>

Conveni de col·laboració amb la Fundació Museu d'Història de la Medicina de Catalunya

El rector de la Universitat Autònoma de Barcelona, Carles Solà, i el president de la Fundació Museu d'Història de la Medicina de Catalunya, Miquel Bruguera, van signar, el 9 de febrer, un conveni amb la finalitat d'establir un marc de col·laboració en matèria de museologia de les ciències mèdiques entre la UAB, la Fundació Museu d'Història de la Medicina i el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. El conveni se centra en els objectius de promoure les relacions de caràcter acadèmic entre la UAB i la Fun-

dació en l'àmbit de la docència, la recerca i la divulgació; contribuir a la rehabilitació del Museu i a la seva reubicació definitiva; promoure l'establiment de contactes amb altres institucions similars, especialment les d'àmbit europeu; assessorar en les tasques d'acceptació de donacions, selecció de peces, preparació d'exposicions i catalogació informatitzada dels fons del Museu; i potenciar la creació i instal·lació a la xarxa de bases de dades dels catàlegs del Museu i la creació d'un museu virtual.

D'aquesta manera, el Museu d'His-

tòria de la Medicina continuarà la tasca museogràfica i museològica desenvolupada pel professor Felip Cid durant els últims vint-i-cinc anys, així com el patrimoni històric del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. La feina consistirà a recuperar, restaurar, conservar i estudiar aquest patrimoni, i alhora potenciar-ne la dimensió educativa i comunicativa en l'àmbit mèdic i sanitari.

El Museu disposarà en el futur d'una biblioteca especialitzada en història de la medicina i d'una unitat de documentació historicomèdica.

Cues per aconseguir viatges a preus de saldo

Força estudiants de l'Autònoma feien cua, els dies 21, 22 i 23 de febrer, a la plaça Cívica, per aconseguir un dels viatges a preu de saldo que l'agència Usit Unlimited ofería als joves, amb l'única condició de ser estudiant o tenir el Carnet Jove. Les ofertes -bitllet d'avió d'anada i tornada- anaven des de Boston per 39.900 ptes., Nova York per 29.900 ptes., fins a Buenos Aires per 74.900 ptes. o Delhi per 72.300 ptes.

Mobilització d'estudiants contra la Llei d'Estrangeria

Els estudiants de la UAB es van manifestar, el 22 de febrer, a la plaça Cívica, per demostrar el seu suport als immigrants. Amb el lema: «Contra la Llei d'Estrangeria, papers per a tothom», els estudiants van tancar el pas a tothom i van demanar a qualsevol que volgués accedir al centre del campus «els papers», que s'havien de sol·licitar prèviament a un ministeri simulat.

Els estudiants van iniciar a la plaça Cívica una manifestació que va continuar més tard a la plaça de la Universitat de Barcelona, on es van trobar amb els estudiants d'altres universitats, com la UPC, la UPF, la UB, etc.

Els alumnes de la UAB, des del 20 de febrer passat, es manifesten amb tancaments al vestíbul de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales.

Paral·lelament a aquests actes organitzats per la plataforma XUSI (Xarxa d'Universitats en Suport als Immigrants), les universitats de Madrid -Carlos III i Complutense-, i les universitats d'Almeria o de Girona també han organitzat, des del 20 de febrer passat, tancaments a les universitats en lluita en suport als immigrants.

Avaluació de la Investigació en Ciències Socials

El Departament de Sociologia, amb la col·laboració del professorat de les àrees de Ciències Socials de la UAB, va organitzar unes jornades titulades Avaluació de la Investigació en Ciències Socials, a la sala de Juntes de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia, els dies 15 i 16 de febrer.

Durant l'obertura del debat, Salvador Cardús va deixar palesos els objectius de les jornades en tres punts. En primer lloc, afrontar l'heterogeneïtat de la recerca, ja que n'hi ha que té finançament públic i d'altra que no. En segon lloc, mesurar què s'entén per

recerca, i establir uns paràmetres que ens permetin valorar també quin hauria de ser l'àmbit de recerca o el que es considera valuós.

I, finalment, combatre els criteris de científicitat injustos –com l'idioma–, que són un impediment a l'hora de publicar els treballs de recerca en mitjans de comunicació d'àmbit internacional. Tenint en compte que la investigació no és solament producció, sinó que també és divulgació, el problema de l'entrada als circuits en els quals l'anglès és l'idioma hegemònic dificulta el treball dels investigadors. El director executiu de la Institució

Catalana de Recerca i Estudis Avançats, (ICREA) i catedràtic d'Economia i d'Història Econòmica de la UAB, Salvador Barberà, va explicar els objectius de la institució, que entre d'altres són: incorporar investigadors o establir un model de fundació privada que ofereixi contractes laborals no precaris i, alhora, realitzar l'avaluació successiva del que els doctors fan. ICREA disposa aquest any de vint-i-cinc investigadors i s'espera augmentar la quantitat progressivament.

A les taules rodones, també hi van participar el vicerector i la vicerectora d'Investigació de la UAB, Jordi Bartrolí i Carme Picallo, que van explicar les propostes i els criteris avaluadors per a la investigació en ciències socials.

L'últim dia, en una taula rodona moderada pel professor del Departament d'Economia Aplicada Albert Recio, Joan Cals, professor del Departament d'Economia Aplicada de la UAB, Miquel Domènech, professor del Departament de Psicologia de la Salut i de Psicologia Social de la UAB, i Joan Gómez, professor del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, van obrir un debat en què es van qüestionar els criteris actuals d'avaluació de la recerca en ciències socials, i es va decidir engegar una sèrie d'accions per racionalitzar els mecanismes d'avaluació. La cloenda va ser a càrrec del degà de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la UAB, Joaquim Molins, del vicerector adjunt al rector, Lluís Ferrer, i del conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Andreu Mas-Colell, qui va reafirmar la necessitat de l'avaluació de la recerca a les ciències socials.

Andreu Mas-Colell, en la clausura de les jornades.

Conferència a la Facultat de Psicologia sobre el psicòleg com a perit en els casos d'abús sexual de menors

L'auditori de la Facultat de Psicologia va acollir, el 23 de febrer, la conferència titulada «El psicólogo como perito en los casos de abuso sexual de menores». Aquesta conferència la va impartir Eugenio Fernández-Ballesteros, psicòleg forense del cas Arny.

Eugenio Fernández-Ballesteros és, en l'actualitat, professor del curs de postgrau de Peritatge Psicològic Penal Forense. Aprofitant la seva presència, els coordinadors d'aquest postgrau han organitzat aquesta xerrada d'acord amb la Facultat de Psicologia i el Departament de Psicologia de l'Educació. L'acte el va presidir la degana de la Facultat, Dolors Riba.

Miquel Roca defensa la formació permanent

Miquel Roca Junyent va encoratjar els alumnes llicenciats recentment en Dret a mantenir-se sempre informats i a formar-se de manera permanent. Roca va afirmar que, avui dia, les lleis canvien a una gran velocitat i que cal estar a l'aguait de la transformació de la societat. Aquestes paraules les va pronunciar Roca Junyent en l'acte de lliurament de diplomes de llicenciatura als estudiants de la Facultat de Dret, que va tenir lloc el dia 14 de febrer a l'hotel Campus, i que va ser presidit pel vicerector adjunt al rector, Lluís Ferrer, i el president del Consell Social, Pere Miró. Aquest acte era previst per al dia 22 de novembre i es va ajornar per l'atemptat contra Ernest Lluch.

Joaquim Ferrer, degà de la Facultat de Dret, va manifestar la transcendència de la formació de la persona en recordar Albert Camus quan va rebre el premi Nobel de Literatura el 1957, les primeres paraules del qual van ser per al mestre que el va empènyer a estudiar a la seva Algèria natal.

Ferran Domínguez, en representació dels nous llicenciats, va adreçar unes paraules als estudiants i als seus familiars. Va remarcar la formació rebuda com a persones i com a juristes. «No podem oblidar que hem estudiat en una universitat pública, i això,

amb els avantatges que representa, és també un compromís amb la societat, que ens ha finançat els estudis. Per això, treballar per millorar la societat no ha de ser només una voluntat dels joves, sinó una certa obligació moral», va dir en cloure el seu parlament.

El president de l'Associació d'Amics de la UAB, Xavier Muñoz, va explicar els lligams que les universitats anglosaxones mantenen amb els seus exalumnes i va fer una crida per afirmar la identitat i valorar el mesatge rebut.

Miquel Roca, en l'acte de lliurament de diplomes de la llicenciatura de Dret.

Curs d'escacs a la UAB amb la participació de Lluís Comas i Fabregó

El Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona ha organitzat un Curs d'Escacs adreçat als alumnes, que equival a una assignatura de cinc crèdits de lliure elecció. El curs va començar el mes de febrer passat i té una durada de cinquanta hores.

Aquest joc, que conté molts ingredients propis de diverses branques de l'activitat humana, on conviuen al mateix temps el pensament lògic i estrictament científic, la capacitat de sistematització dels coneixements, la fantasia i la bellesa, i la competitivitat, esdevé una assignatura que imparteix el gran mestre internacional d'escacs Lluís Comas i Fabregó, campió del món infantil l'any 1984 a l'Argentina i, actualment, un dels cinc millors jugadors espanyols.

El coordinador del curs és el professor del Departament de Matemàtiques de la UAB Vladimir Zaiats.

Aquesta assignatura es proposa desenvolupar i potenciar en els alumnes la creativitat i la capacitat de pensar de manera sistematitzada i ordenada, donar-los a conèixer més elements de la història humana a través dels escacs i introduir-los al mateix temps en el món de la competició.

Obtenen el primer esborrany del mapa dels cromosomes de la mosca *Drosophila buzzatii*

Un equip d'investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona ha obtingut el primer esborrany del mapa físic dels cromosomes de la mosca *Drosophila buzzatii*, la primera aproximació exhaustiva al genoma d'aquest organisme utilitzant seqüències aleatòries d'ADN i un pas decisiu per als futurs estudis genètics sobre l'evolució de les espècies. La determinació exacta del lloc on es troben els diferents gens dins dels cromosomes de la *Drosophila buzzatii*, organisme de gran interès per a la recerca en genètica evolutiva, permetrà la connexió entre els coneixements sobre l'evolució de la mosca des del punt de vista ecològic i des de l'òptica de la genètica, una connexió quasi inexistent fins ara. La recerca ha estat publicada a la revista *Genetics*.

L'estudi de l'evolució de les espècies requereix una aproximació conjunta des del punt de vista de la genètica i l'ecologia. Malgrat això, existeix una gran desconexió entre l'exhaustiu coneixement del genoma d'alguns organismes i els entorns ecològics en què aquests organismes han evolucionat. La mosca *Drosophila buzzatii* pertany a l'anomenat grup *repleta*, un conjunt d'espècies que viu a les zones àrides, amb una gran distribució arreu del món, i que ha estat molt estudiat pels seus avantatges com a material de treball en evolució genètica i ecològica. Es coneix en profunditat la biologia de la *Drosophila buzzatii* -la seva adaptació tèrmica, colonització, genètica i especiació, entre d'altres-, però existeixen molt pocs estudis dels seus marcadors moleculars, és a dir, de

les variacions genètiques que han permès als individus de la seva mateixa espècie obtenir avantatges evolutius.

Localització d'un marcador genètic del cromosoma 2 de *Drosophila buzzatii*

Un equip d'investigadors del Grup de Biologia Evolutiva del Departament de Genètica i de Microbiolo-

gia de la Universitat Autònoma de Barcelona, dirigit pel professor Antonio Fontdevila, ha presentat el primer esborrany del mapa dels cromosomes de la *Drosophila buzzatii*, és a dir, la localització dels factors genètics en els cromosomes de la mosca. Es tracta de la primera aproximació exhaustiva al genoma d'aquest organisme utilitzant seqüències aleatòries d'ADN, i d'un pas decisiu per als futurs estudis genètics sobre l'evolució de les espècies. L'estudi permetrà la connexió entre els coneixements sobre l'evolució de la mosca des del punt de vista ecològic i des de l'òptica de la genètica, una connexió quasi inexistent fins ara.

Els científics han cartografiat un conjunt de setanta-tres marcadors genètics que faran possible, per primera vegada, la posada en marxa d'estudis moleculars per cartografiar i estudiar gens que intervenen directament en processos evolutius. Els marcadors genètics cartografiats pels investigadors de la UAB ja han permès l'inici d'experiments per tal de determinar l'origen de l'aïllament reproductiu entre espècies, de l'aptitud de caràcters adaptatius -com són la mida i la taxa de desenvolupament-, així com de la variabilitat genètica molecular de la *Drosophila*. La recerca ha estat publicada a la revista *Genetics*.

L'Autònoma acull el congrés europeu més important de l'any en nanoelectrònica

La Universitat Autònoma de Barcelona va acollir, els dies 7, 8 i 9 de febrer, el congrés europeu més important d'aquest any en nanoelectrònica, una tecnologia que substituirà la microelectrònica i que permet la construcció de dispositius de bilionèsimes de mil·límetre de grandària. El congrés Nanotechnology Information Devices, amb més de cent cinquanta participants de divuit països diferents, va tenir com a objectiu analitzar el progrés dels projectes de la UE sobre nanotecnologia i nanoelectrònica en curs, en els quals participen més de seixanta grups d'investigadors de tot Europa.

La Unió Europea va dedicar 120 milions d'euros en el darrer Programa Marc per finançar projectes de recerca en nanoelectrònica, nanomaterials i nanobiotecnologia; una quantitat que serà incrementada en el proper període. Pel que fa només al camp de la nanoelectrònica, el programa IST-FET de la Unió Europea va invertir 20 milions d'euros entre 1999 i 2000.

Al congrés, s'hi van presentar els projectes de l'àmbit de la nanotecnologia que duen a terme els grups de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona i els centres del CSIC situats al campus de la UAB (CNM i ICMAB).

Investigadors de la UAB descobreixen una possible via per al tractament de les encefalopaties espongiformes

Un equip d'investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona, dirigit pel professor Antonio Villaverde, ha descobert que l'agregació de proteïnes, el fenomen molecular responsable de les encefalopaties espongiformes, entre elles l'EEB (mal de les vaques boges), la tremolor ovina i la malaltia de Creutzfeldt-Jacob de les persones, és reversible *in vivo*. Amb aquesta important descoberta, publicada a *Letters*, la prestigiosa revista de la Federació Europea de Societats de Bioquímica, els científics de la UAB han obert una possible via terapèutica per al tractament d'aquests tipus de malalties, així com per a la millora de processos bioindustrials de recuperació de proteïnes.

Les proteïnes són llargues cadenes d'aminoàcids que es poden replegar prenent formes molt diverses. En els organismes vius, les proteïnes desenvolupen funcions vitals a partir de la regulació d'infinidad de processos. La funció de cadascuna de les proteïnes té molt a veure amb la seva forma, amb el seu tipus de plegament. Si les proteïnes perden la forma original, perden també la seva funcionalitat. En les encefalopaties espongiformes, entre elles l'EEB (mal de les vaques boges), la tremolor ovina i la malaltia de Creutzfeldt-Jacob de les persones, l'acció dels prions produeix grans agregats de proteïnes que perden la seva forma original i, per tant, també la seva funcionalitat.

Un equip d'investigadors de l'Institut de Biotecnologia i de Biomedicina de la Universitat Autònoma de Barcelona,

dirigit pel professor Antonio Villaverde, ha descobert que la formació d'uns agregats de proteïnes que es troben en bacteris -els anomenats cossos d'inclusió- és reversible. Això vol dir que, sota certes condicions, les proteïnes d'un agregat poden recuperar les seves formes originals i la seva funcionalitat, de tal manera que l'agregat queda completament desintegrat. Els científics han demostrat que la desintegració dels agregats de proteïnes es pot produir de manera espontània per l'acció de mecanismes cel·lulars que intervenen en el plegament de les proteïnes. Aquest fet, absolutament inesperat, obre les portes a possibles aplicacions en el camp del tractament de les encefalopaties espongiformes i, de fet, de totes les malalties que tenen el seu origen en la formació d'agregats de proteïnes amb pèrdua de funcionalitat: l'insomni familiar letal, la síndrome de Gerstmann-Sträussler-Scheinker i les amiloidosis no prioniques com l'Alzheimer, la malaltia de Huntington, la diabetis de tipus II i diverses atrofies musculars i espinocerebel·loses.

D'altra banda, la dissolució controlada d'agregats de proteïnes ofereix també grans possibilitats en els processos de fabricació de proteïnes mitjançant bacteris, ja que la formació de cossos d'inclusió és un dels principals embussos d'aquests tipus de processos. Els investigadors de la UAB han patentat un mètode de recuperació de proteïnes basat en la dissolució dels agregats, que aviat es podrà aplicar a aquest àmbit de producció bioindustrial.

Estudien l'efecte dels pesticides organoclorats en la fauna de les Canàries

Els compostos químics organoclorats utilitzats en molts pesticides tenen efectes adversos que poden afectar les poblacions de moltes espècies, incrementar-ne la mortalitat i provocar deficiències en els mecanismes de reproducció. Els investigadors Rafael Mateo i Raimon Guitart, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i J. Carrillo, de la Universitat de La Laguna, a les illes

Canàries, han determinat la concentració del pesticida organoclorat en ous de xoriguer comú (*Falco tinnunculus*) de l'illa de Tenerife. Els investigadors han obtingut una concentració mitjana d'aquest pesticida -un subproducte del p,p'-DDT, utilitzat àmpliament abans de 1977 (any en què va ser prohibit a Espanya)-, de 17,9 mg/g de pes en sec (4,9 mg/g de pes fresc). Es tracta d'un dels valors més elevats detec-

tats mai en els ous de les aus rapinyaires d'Espanya, capaç de reduir el gruix de la closca un 15 % i de posar en perill les seves funcions. Els resultats d'aquesta recerca, publicada al *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, suggereixen que el p,p'-DDE pot haver tingut un paper en l'extinció del milà reial (*Milvus milvus*) i en la davallada de la població de l'aufrany (*Nephrone percnopterus*) de Tenerife.

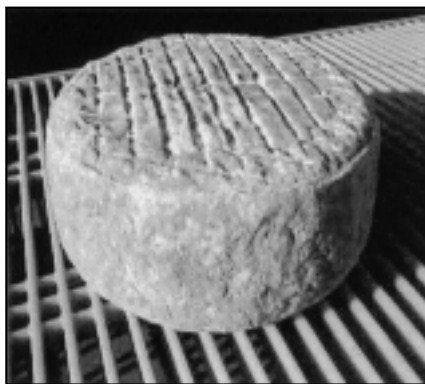
Nous mètodes per salar i conservar millor els aliments basats en la impregnació al buit

Un equip d'investigadors del centre especial de recerca Planta de Tecnologia dels Aliments (CERPTA) de la UAB, dirigit pel professor Buenaventura Guamis, ha ideat, juntament amb investigadors de la Universitat Politècnica de València, un nou mètode per a la sala dels aliments basat en la impregnació al buit. Els investigadors de la UAB han provat també amb èxit nous mètodes per inactivar els microbis del formatge fresc basats en la combinació de calor moderada -uns 50° C-, altes pressions de milions de pascals, i nisina -una substància química amb poder antibiòtic produïda per un bacteri làctic-. Els científics investiguen ara la possibilitat d'aplicar les noves tècniques de conservació als òrgans per a trasplantaments.

Un equip d'investigadors del centre especial de recerca Planta de Tecnologia dels Aliments (CERPTA) de la UAB, dirigit pel professor Buenaventura Guamis, ha ideat, juntament amb investigadors de la Universitat Politècnica de València, un nou mètode per a la sala dels aliments basat en la impregnació al buit. El mètode, que funciona amb aliments porosos, ha estat provat amb èxit en formatge d'ovella. Aquesta nova tècnica de salar, publicada a la revista científica *International Dairy Journal*, permet una difusió més ràpida de la sal i una distribució inicial més homogènia, i redueix la quantitat de salmorra necessària en el procés.

Els investigadors del CERPTA, pioners a l'Estat espanyol en tecnologies de conservació amb alta pressió, han provat també amb èxit nous mètodes per inactivar els microbis del formatge fresc basats en la combinació de calor moderada -uns 50° C-, altes pressions de milions de pascals, i nisina -una substància química amb poder antibiòtic produïda per un bacteri làctic-. Els resultats obtinguts amb formatge fresc de cabra han estat publicats a *Food Microbiology*. Els científics treballen ara en l'aplicació d'aquesta tècnica en tot tipus d'aliments: lactis, carnis, ovo-productes, peix, fruites, sopes vegetals i aliments precuinats.

L'aplicació de la tecnologia de conservació per alta pressió no es limita als aliments. «Aquestes noves tècniques», explica el doctor Buenaventura Guamis, «també es poden aplicar al camp farmacèutic i mèdic. Actualment, portem a terme amb investigadors dels Hospitals Vall d'Hebron una recerca amb la finalitat d'aconseguir la conservació d'òrgans per a trasplantaments».

El CERPTA va introduir a l'Estat espanyol les noves tecnologies de conservació dels aliments per alta pressió l'any 1992 i treballa amb grups de recerca de la Unió Europea des del 1991, amb els quals ha participat en diversos projectes europeus sobre l'aplicació de noves tecnologies en l'àmbit alimentari. Les tecnologies de conservació d'aliments per alta pressió han estat adoptades per diverses empreses, com per exemple Espuña, que utilitza aquesta tecnologia desenvolupada pel CERPTA en un equipament industrial per a la conservació del pernil dolç tallat a rodanxes.

Breu

Nou cicle de trobades: Els Dissabtes de la Física

El Departament de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona organitza el cicle Els Dissabtes de la Física, un conjunt de trobades adreçades principalment a estudiants i professors de secundària interessats per l'apassionant món de la física. El cicle Els Dissabtes de la Física pretén fomentar la comprensió dels principis físics en àrees cabdals d'aquesta ciència, així com presentar les seves fronteres i els darrers descobriments. Les trobades tindran lloc els dissabtes a partir del dia 10 de març, de 10 a 13 h, a la sala de graus de la Facultat de Ciències, i inclouran espais de discussió, projecció de vídeos educatius i visites als laboratoris de recerca.

Traces, base de dades sobre llengua i literatura catalanes

Ja es pot consultar, a l'adreça <http://www.traces/uab.es/tracesbd>, Traces, la base de dades que recull bibliografia sobre llengua i literatura catalanes i sobre les disciplines que s'hi relacionen: teoria lingüística, teoria literària, crítica literària i traducció.

La base de dades Traces està produïda i elaborada pel Servei d'Informació Bibliogràfica de Llengua i Literatura Catalanes, del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El projecte es va iniciar l'any 1987, sota la direcció del Dr. Jordi Castellanos, i actualment es pot consultar a la xarxa gràcies a un acord amb el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya.

Traces vol ser un punt de referència clau i una eina de consulta bàsica per a l'estudiant de la llengua i la literatura

catalanes. Tanmateix, la base de dades va adreçada igualment a un públic general, des de l'estudi especialitzat fins al navegant puntual.

Actualment, Traces consta de més de 35.000 registres bibliogràfics, elaborats a partir del buidatge de monografies, miscel·lànies, publicacions periòdiques, tesis i tesis, i d'altres fonts. Un dels seus atractius principals és el buidatge de les publicacions periòdiques literàries i culturals més importants sobre la matèria.

La data d'inici d'aquest buidatge és el 1988; no obstant això, també s'ha fet una revisió completa d'aquelles publicacions més rellevants: *Aiguadolç*, *Anuari Verdaguer*, *L'Espill*, *Estudis Escènics*, *Faig*, *Límits*, *Llengua & Literatura*, *Lletra de Canvi*, *Els Marges*, *Primer Acto*, *Quaderns Crema*, *Randa*, *Reduccions*, *Revista de Catalunya* o *Serra d'Or*, entre d'altres.

Renovació d'equips a les aules d'informàtica de la UAB

Darrerament, s'ha portat a terme el lloguer amb el sistema de rènting de 1300 ordinadors d'última generació, que ha permès la renovació de la maquinària de les aules d'informàtica i del Servei de Biblioteques.

Aquesta operació ha estat possible gràcies a una iniciativa del Vicerectorat de Tecnologies de la Informació i de la Comunicació i de la Gerència, en la qual ha participat la majoria dels centres de l'Autònoma.

Amb un preu molt competitiu i amb unes bones condicions de manteniment, disposem, ara per ara, d'una

bona maquinària que permetrà cobrir les necessitats creixents de la docència i de la recerca a les facultats. Aquesta renovació ajudarà, sobretot, les titulacions de la Facultat de Ciències, que s'havien d'adaptar a l'escassetat anterior.

Existeix, així mateix, una porta oberta a la renovació, ja que hi ha la possibilitat, a partir del dotzè mes, d'actualitzar els equips per models més nous renovant la quota mensual i el termini de l'arrendament.

Es preveu obrir aquesta oferta de rènting a la resta de l'organització a partir, probablement, del mes de març.

Breu

Nova eina bibliogràfica

Des de fa unes setmanes, ja es pot consultar la versió definitiva del catàleg col·lectiu de la Xarxa de Biblioteques Universitàries Espanyoles (*Rebiun*).

Amb gairebé 5,5 milions d'entrades i 50 institucions participants, *Rebiun* és el catàleg informatitzat més ampli disponible en espanyol. El projecte té l'emparrat de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE), i el coordinador n'ha estat el bibliotecari de la Universitat Autònoma de Madrid Miquel Jiménez Aleixandre. A partir d'ara, tots els universitaris i tots els amants dels llibres podran gaudir d'aquesta nova eina a l'adreça informàtica:

www.crue.org/cgi-bin/rebiun

Breu

Nova prestació del Servei d'Informàtica

L'Enllaç, la revista bimestral del Servei d'Informàtica, ofereix un nou servei informatiu via correu electrònic denominat *L'Enllaç Puntual*. Es tracta d'un sistema de notes informatives, via correu electrònic i de periodicitat quinzenal, on s'informarà dels fets d'actualitat més immediata que es produeixin al Servei d'Informàtica.

Tots els que es vulguin subscriure a aquest nou servei ho poden fer enviant un correu electrònic a enllaç@si.uab.es.

De tota manera, la revista *L'Enllaç* continuarà editant-se cada dos mesos com fins ara, i es pot consultar a www.uab.es/si/enllaç

El 23-F, vint anys després

Amb motiu del compliment dels vint anys de l'intent de cop d'estat que pretenia posar fi al règim democràtic, el Grup de Recerca sobre l'Època Franquista (GREF), del Departament d'Història Moderna i

Contemporània de la UAB, va organitzar la jornada Forces Armades i Colpisme durant la Transició, que va tenir lloc a la sala de graus de la Facultat de Filosofia i Lletres.

La jornada va contenir dues conferències: «Els militars en la crisi del franquisme i durant la transició», a càrrec de Juli Busquets, professor de Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona, i «El 23-F: el fracàs d'un cop d'estat», a càrrec de Javier Fernández, professor de Dret Constitucional a la Universitat de Saragossa. Els dos conferencians són especialistes en la matèria: Juli Busquets és autor de diversos treballs, entre els quals destaquen *El militar de carrera en España, Militares y demócratas (memorias de un fundador de la UMD y diputado socialista)*, i coautor del llibre *El golpe. Anatomía y claves del asalto al Congreso*. D'altra banda, Javier Fernández va ser comandant a la reserva i és autor d'*El Rey y otros militares. Los militares en el cambio de régimen político en España (1969-1982)*, i acaba de publicar *Diecisiete horas y media. El enigma del 23-F*. Juli Busquets, en la seva interven-

ció, va explicar l'ambient social en què es va esdevenir el cop d'estat del 23-F, i va atribuir l'aixecament al conservadorisme dels militars, que topava amb el pensament democràtic, així com a l'ensenyament memorístic i acrític que s'impartia a les acadèmies militars.

Busquets va parlar també de l'endogàmia social entre les famílies de militars, de la por que tenien al terrorisme i de les notícies que solien llegir en diaris com *El Alcázar*.

D'altra banda, va intervenir Javier Hernández, qui es va remuntar fins al 9 d'abril de 1977, dia de la legalització del Partit Comunista, per tractar d'explicar com es va anar gestant el cop d'estat encapçalat per Antonio Tellería el 23 de febrer de 1981.

Hernández va voler deixar clares les diferències entre l'operació Armada i el cop d'estat del 23-F, així com la no implicació del rei Joan Carles I en el cop. Durant la seva exposició, també va parlar dels errors dels colpistes, com la falta de jerarquia a l'hora del cop, o el poc seguiment civil que va tenir, entre d'altres.

Juli Busquets, Martín Marín i Javier Fernández.

La literatura portuguesa, al campus

Amb motiu de la inauguració del Centre Camões i la concessió del Premi Giovanni Pontiero (de traducció del portuguès al català i al castellà), en què va ser-hi present el premi Nobel José Saramago, la Biblioteca d'Humanitats, juntament amb la Facultat de Traducció i d'Interpretació de la UAB, ha realitzat una exposició on es poden trobar les principals fonts sobre literatura portuguesa i sobre dos grans autors de la literatura, com *Eça de Queirós* i José Saramago.

L'exposició consta d'una mostra virtual, «La literatura portuguesa», formada per un catàleg de la UAB, una base de dades, Internet i dades sobre *Eça de Queirós* i José Saramago.

També hi haurà una exposició de pòsters de la vida i obra d'*Eça de Queirós*. Aquesta exposició commemora el centenari de la mort de l'escriptor i es podrà veure a la Facultat de Traducció i d'Interpretació fins al 9 de març, i a la tercera planta de la Biblioteca d'Humanitats des del 12 de març fins al 30 d'abril.

Del 20 de març al 30 d'abril, hi haurà una altra exposició al voltant de les obres de José Saramago, on es mostrarà una selecció de les obres publicades per l'autor traduïdes a diferents idiomes: danès, anglès, grec, coreà i polonès, entre d'altres.

Jornada tècnica sobre l'Epidemiologia dels Accidents de Trànsit

L' Escola de Prevenció i de Seguretat Integral organitza, a l'hotel Melià Confort Campus, els dies 22 i 23 de març, una jornada tècnica sobre Epidemiologia dels Accidents de Trànsit. L'objectiu de la jornada és ampliar els coneixements de les persones interessades en aquest àmbit de la gestió de la seguretat. Àmbit d'alta especialització que influeix sobre la gestió integrada de la seguretat, i en particular sobre la gestió i prevenció dels accidents de trànsit. Es preveuen conceptes innovadors de seguretat i l'aplicació de sistemes altament especialitzats en altres camps de la prevenció i la seguretat integral. El seminari Epidemiologia i Prevenció dels Accidents de Trànsit serà impartit per la doctora Maria Seguí-Gómez, professora titular de Política i Gestió Sanitària de la John Hopkins University School of Higiene and Public Health.

Breu

La Casa Convalescència acull l'assemblea anual del Barcelona Convention Bureau

Turisme de Barcelona va celebrar l'assemblea anual del Barcelona Convention Bureau (BCB), el 23 de gener, a l'edifici UAB Casa Convalescència. A l'assemblea general de membres del BCB, van intervenir-hi Joan Gaspart, president de Turisme de Barcelona, que va presentar l'estudi *L'impacte del turisme de convencions i congressos a Barcelona*, Josep Adell, president del Barcelona Convention Bureau, que va parlar sobre «El futur del turisme congressual a Barcelona i del BCB», i Airy Garrigosa, directora del BCB, que va presentar el resum d'activitats del 2000 i el programa per al 2001.

Després d'aquestes intervencions, va tenir lloc una conferència sobre «El futur dels congressos mèdics i la indústria farmacèutica», a càrrec de Marc Merckx, secretari general de la International Pharmaceutical Congress Advisory Association, i la presentació del nou Centre de Convencions de Barcelona per part de Pere Durà, director general de Turisme de Barcelona, amb les intervencions de Josep Lluís Mateo, arquitecte, i Miquel Sodupe, director general de Barcelona Regional. Jordi Portabella, tinent d'alcalde i vicepresident de Turisme de Barcelona, va cloure la sessió.

Breu

Comença el segon semestre a UAB Idiomes

El 19 de febrer, es van iniciar els cursos del segon semestre d'UAB Idiomes a la Casa Convalescència. Els cursos són d'anglès, francès i alemany, i finalitzaran al llarg del mes de juny. UAB Idiomes, igual que en anys anteriors, organitza cursos intensius durant el mes de juliol.

Breu

Quarta edició del *workshop* de l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera

Els dies 28 i 29 de març, l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera (EUTDH), adscrita a la UAB, organitza el quart *workshop*, és a dir, la trobada entre la universitat i el món de l'empresa. La finalitat principal d'aquesta trobada és que els alumnes del darrer curs de la diplomatura de Turisme, els graduats en Direcció Hotelera i els exalumnes es pugin en contacte amb els professionals d'un ampli ventall d'empreses del sector turístic i del lleure. El *workshop* tindrà lloc a l'hotel Melià Confort Campus de Bellaterra.

Breu

L'hotel Melià Confort Campus, escenari del rodatge de La Fura dels Baus

La productora Fausto Producciones i la companyia La Fura dels Baus han escollit la Sala Arnau de Vilanova, de l'hotel Melià Confort Campus, per al rodatge d'una de les seqüències de la primera pel·lícula d'aquesta companyia. El rodatge de *Fausto 5.0* va tenir lloc els dies 15 i 16 de febrer.

Samuel Ruiz, exbisbe de Chiapas, a l'Autònoma

«S i decideixen visitar pròximament el meu país, hi trobaran un Mèxic nou». Així d'optimista es va mostrar Samuel Ruiz, exbisbe de San Cristóbal de las Casas, a l'estat mexicà de Chiapas, al final de la conferència que va oferir el 21 de febrer passat, a la sala d'actes de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la UAB. Ruiz venia acompanyat del director de l'ONG Servicio de Asesoramiento por la Paz (Serapaz), Miguel Álvarez, que va destacar que «amb la victòria electoral recent de Vicente Fox, basada en el PAN (Partido de Acción Nacional), Mèxic entra en una etapa de canvi».

Samuel Ruiz, nomenat doctor *honoris causa* per la UAB l'11 de març de 1997, va ser bisbe de San Cristóbal de las Casas del 1959 al 1999. Aquesta diòcesi es caracteritza per la seva pobresa extrema i per tenir una població majoritàriament indígena. Després de molts anys d'exercir de mediador entre el Govern i l'Ejército Zapatista de Liberación Nacional (EZLN), Ruiz posa la seva esperança davant del nou

govern de Fox: «No sabem què passarà, però som al començament d'un procés de diàleg renovat». D'altra banda, defensa que, abans de res, s'ha de modificar la constitució mexicana per reconèixer que aquest estat centreamericà és un país multiètnic i pluricultural i que el conflicte de Chiapas «és el primer encapçalat per indígenes que volen constar en la constitució de Mèxic. En un país multiètnic, els indígenes no es volen sotmetre a la decisió dels altres».

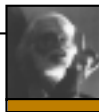
Segons Ruiz, els zapatistes «no volen assumir el poder, sinó estimular la societat». Després de quatre etapes de diàleg en els últims set anys entre els zapatistes i el govern, Mèxic reinicia les negociacions. «L'EZLN no acceptarà qualsevol oferta, ja que la seva lluita ha esdevingut un referent mundial contra el neoliberalisme», va destacar Miguel Álvarez, que va concloure que, per primera vegada, el seu país es troba en un procés de democràcia. Reprendre el procés de pau serà difícil, però Samuel Ruiz no perd l'esperança que aquest repte es pugui aconseguir: «No hi ha impossibles», va assegurar.

Samuel Ruiz, a la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia.

Xavier Mir i Bulló, professor del Departament de Cirurgia, ha estat nomenat editor-director de la *Revista Iberoamericana de Cirurgia de la Mano*, òrgan de les societats de cirurgia de la mà de l'Argentina, del Brasil, de Portugal i d'Espanya. Recentment, també la Federation of the European Societies for Surgery of the Hand va premiar el doctor Xavier Mir Bulló pel seu treball «Lunate fractures», en el marc del setè congrés d'aquesta institució, que va tenir lloc a Barcelona el juny passat.

Enric Larreula i Vidal, professor del Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials, ha estat guardonat amb el Premi Pere Quart d'Humor i Sàtira 2000 per l'obra *La dutxa*, que s'incorpora a la sèrie «Escenes de la vida quotidiana», d'edicions La Campana. Es dona el fet que el professor Larreula també va ser el guanyador d'aquest mateix premi en l'edició de l'any 1990 pel llibre *La propina*.

Anna Aguilar-Amat Castillo, professora del Departament de Traducció i d'Interpretació, ha guanyat el 42è Premi Carles Riba amb el llibre de poemes titulat *Trànsit entre dos vols*. El premi va ser lliurat el 16 de desembre en el marc de la Nit de Santa Llúcia. *Trànsit entre dos vols* ha estat publicat recentment a edicions Proa, dins la col·lecció «Ossa Menor». Basat en el tema de l'aeroport i el viatge, és globalment una reflexió sobre el que es deixa enrera i la incògnita sobre la fi del destí i de les pròpies eleccions.

Nomenaments

En l'àmbit acadèmic, el professor Santiago Ramentol i Masana és director del Departament de Periodisme des del 2 de febrer d'enguany. Quant a l'àmbit d'Administració i Serveis, Roser Juan Ahicart va ser nomenada, el 21 de desembre, nova cap de l'Àrea de Personal d'Administració i Serveis. Maria Esther Martí Roca ha estat nomenada administradora de Centre de la Facultat de Ciències. Salvador Planas Bonal ha estat nomenat administrador de Centre de la Facultat de Ciències de la Comunicació amb efecte del 15 de febrer de 2001.